

Remissvar från Haninge kommun avseende förslag till en nationell biblioteksstrategi

Bakgrund

Haninge kommun har, som en av 34 kommuner, fått möjlighet att lämna remissvar till Kulturdepartementet avseende ”Demokratins skattkammare - Förslag till en nationell biblioteksstrategi” (dnr Ku2019/00550/KO). Kultur- och demokratinämnden har fått i uppdrag att svara för kommunen.

Synpunkter från Haninge kommun

Haninge kommun ser positivt på att en nationell biblioteksstrategi nu tas fram och lämnar synpunkter som följer förslaget arbetsområden.

Demokrati

Förslaget stärker barnperspektiv i biblioteksverksamheten är angeläget och att samverkan här mellan lokala och regionala parter tas upp som en viktig aspekt.

Enligt Socialstyrelsens termbank så används ordet funktionsnedsättning för personer och funktionshinder är en begränsning för en person i relation till omgivningen (sid 9).

Det är bra att krav på lånecentralfunktion för mångspråkiga medier framhålls och att krav på mångspråkig kompetens och kompetens i mångkulturella frågor bland bibliotekspersonal lyfts fram. Förslaget föreslår en viktig förstärkning av nationella minoriteter och urfolket samernas möjligheter att behålla sitt språk och sin kultur.

Samhällets öppna rum

Förslaget befäster biblioteket som verksamhet och idé och inte endast som en lokal. Det uppsökande arbetet är en väg till att nå fler användare.

Det är viktigt att poängtera det gemensamma samhällsansvaret för det öppna och tillgängliga rum för alla som biblioteket är.

För att minska de digitala klyftorna bör biblioteken ha en stödjande och handledande funktion och bibliotekspersonal få pedagogisk och

digital kompetens i sin utbildning. En grundförutsättning för digital delaktighet är också en stark IT-miljö på biblioteken.

Läsning

Förslaget lyfter ett vidgat textbegrepp och ser läsning som en demokratifråga, vilket är en angelägen aspekt för bibliotekens verksamhet och uppdrag. Även barns fritidsläsning, att värna litteraturens konstnärliga värde och att uppmuntra människors fria läsning poängteras.

Det är angeläget att utveckla såväl kvalitativa som kvantitativa uppföljningsmetoder av läsningens effekter och andra aspekter inom biblioteksverksamhet.

Lärande

Bra med större genomslag av skolbiblioteksverksamhet som pedagogisk verksamhet där bibliotekarien är nyckelperson. Förslaget formulerar på ett bra sätt utbildningsbibliotek som en sammanhängande kedja vilka också kan samverka med varandra, där det förväntas att elever anländer till ett gymnasiebibliotek med nödvändiga kunskaper, och där eleverna förbereds på högskoleförberedande program inför nästa steg i kedjan. Det är bra att även vuxenutbildningens biblioteks försörjning lyfts fram.

Det är mycket positivt att strategin betonar vikten av utbildade bibliotekarier på skolbibliotek och det nämnda behovet av mätbara mål, kvalitetskriterier och nyckeltal. Det behöver finnas en slags gemensam grundstandard för vad en skolbiblioteksverksamhet innebär med tydliga krav i lagtext och läroplan. Det finns också behov av större kontinuitet och samordning. Det är därför bra att strategin lyfter behovet av lokala och regionala nätverk.

Forskning

Vi delar strategins förslag att arbeta för att tillgängliggöra offentligt finansierad forskning.

Nationella digitala bibliotekstjänster

Att befästa biblioteken som en del av samhällets digitaliseringsstrategi är viktigt och förslaget talar om en förstärkning och utveckling av MIK ur pedagogisk synpunkt sett i ett användarperspektiv, vilket är ett angeläget arbete.

Flera vinster finns med nationellt gemensamt stöd avseende nationell digital struktur, t ex mångspråk, en nationell e-boks- och ljudbokstjänst och utökad nationell samordning kring metadata och satsning på ett nationellt digitalt bibliotek, som även tillgängliggörs för alla utbildningsbibliotek oavsett ekonomiska förutsättningar.

Gemensam infrastruktur

Det är angeläget att utveckla en gemensam förhandlingsstyrka och organisation på biblioteken. Gemensamma strukturer gagnar likvärdig biblioteksverksamhet med gemensamma nationella digitala bibliotekstjänster för olika målgrupper, t ex Bibblix för barn.

Gemensamma nationella strukturer bör vara parallella med ett starkt lokalt huvudmannaskap och regionala aktörer för att stärka bibliotekens likvärdighet. Den regionala biblioteksverksamheten är viktig då verksamheten finns nära lokala kommunala behov och förutsättningar. Regionbiblioteken har därför en viktig stöttande strategisk funktion som kommer folkbiblioteken i kommunerna till del, vilket kan vara särskilt viktigt för mindre kommuner.

Gemensamma strukturer borde med fördel kunna förläggas på flera instanser, inte bara stärka en nationell enhet och i en del av landet – som i dagsläget KB vars uppdrag absolut ska tydliggöras för att stödja t ex juridiska aspekter och del av infrastruktur.

Centralt placerade medel som beskrivs i reformförslagen är viktiga för likvärdigheten och långsiktig verksamhetsutveckling men de för folkbiblioteken sökbara medlen för *Stärkta bibliotek* hos KUR kan även dessa vara viktiga av samma skäl. De utgår direkt från lokala behov och kan möjliggöra verksamhetsutveckling hos enskild kommun.

Det bästa sättet att stärka bibliotekens roll som säker, oberoende och trovärdig informationsförmedlare är att ge bra ekonomiska förutsättningar för att kunna anställa utbildad personal och kompetensutveckla befintlig personal. Förslaget med

Avsändare
Haninge kommun, kultur- och demokratinämnden

Mottagare
Kulturdepartementet

Mottagarens diarienummer
Ku2019/00550/KO

Dokumenttyp
Remissvar

Datum
2019-08-26

Diarienummer
KDN 2019/117

Sida
4 (4)

fortbildningsinstitut för bibliotekarier (Bofi) är därför mycket bra. Det vore önskvärt med en fortbildning i t ex didaktik och pedagogik för skolbibliotekariens unika yrkesroll. Det är angeläget att utveckla biblioteks- och informationsvetenskapsutbildningarna så att de svarar mot framtidens och samhällets behov. Förslaget talar om behovet av utökade studieplatser och här behövs också en vidare satsning på breddad rekrytering. Fort- och utbildning bör omfatta all personal inom biblioteken, inte bara bibliotekarier.